

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 47 (8)

IZDAN 1 DECEMBRA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13709

Eisenwerk Wülfel, Hannover — Wülfel, Nemačka.

Pogonski mehanizam za bezstepenasto regulisanje prenosnog odnosa dvaju vratila paralelnih ili sa jednakim osovinama.

Prijava od 28 januara 1937.

Važi od 1 juna 1937

Naznačeno pravo prvenstva od 25 februara 1936 (Nemačka).

Pronalzak se odnosi na pogonski mehanizam za bezstepenasto regulisanje prenosnog odnosa dvaju vratila paralelnih ili sa jednakim osovinama sa prenosnim organima klinastog preseka, na primer remena sa klinovima, koji organi se sastoje iz četiri para kupastih koturova sa po jednim učvršćenim i jednim pokretnim kupastim koturom, koji se može aksijalno pomerati, od kojih je po jedan par kupastih koturova raspoređen na pogonskom i na povratnom vratilu, a dva para na međuvratilu. Raspored je prema ovom pronalasku tako učinjen, da se oba pokretna kotura na pogonskom i na povratnom vratilu mogu prinudno upostavljati, dočim oba pokretna kotura na međuvratilu automatski, ili pak obrnuto, da se naime ovi poslednji mogu prinudno pomerati, a pokretni na pogonskom i na povratnom vratilu automatski upostavljati. Sada navedenim rasporedom parova kupastih kotura na tri vrtilima dobija se dvostepeni pogonski mehanizam vrlo jednostavnog sklopa i sa udobnim rukovanjem, koji mehanizam se može bezstepenasto regulisati, a naročito ako su pokretni koturi koji treba da se prinudno upostavljaju i koji nisu raspoređeni ni na pogonskom ni na povratnom vratilu, niti pak na međuvratilu, zajedno vezani, tako da je za švaganje upostavljanje prenosnog odnosa pogonskog mehanizma potrebno samo pomeranje jednog jedinog organa za spajanje.

Promenom prečnika putanje prenosećih organa, kao na primer remena sa kli-

novima, što se postizava pomeranjem pokretnih kupastih koturova prema učvršćenim koturovima, dobija se tim dvostepenim uređajem mogućnost regulisanja skoro sviju pogonskih odnosa.

Na crtežu su prikazani kao primeri za izvođenje pogonskog mehanizma prema pronalasku pogoni sa remennom sa klinovima i to na slikama 1—3 u po jednom obliku izvođenja kao jednostavni dvostepeni pogonski mehanizam.

Kod oblika izvođenja pogonskog mehanizma prema sl. 1—3 raspoređeno je pogonsko vratilo **a** i povratno vratilo **b** sa jednakim osovinama, dočim je međuvratilo **c** smešteno sa ovima paralelno. Od četir para kupastih koturova učvršćeni su kod pogonskog mehanizma po slici 1 iznutra ležeći koturovi **f'** i **g'** na vratilima **a** i **b**, dočim se sa spoljašnje strane ležeći koturovi **f** i **g** mogu na obema vratilima pomerati i vezani su jedan sa drugim obema šipkama **k** i **k'**, koje istovremeno određuju uzajamno aksijalno rastojanje ovih kotura. Prema koturskim parovima **f** i **f'** i **g**—**g'** na pogonskom i na povratnom vratilu leže na međuvratilu **c** koturški parovi **h**—**h'** i **i**—**i'**, od kojih se iznutra ležeći koturovi **h'** i **i'** mogu pomerati na međuvratilu **c**, a koturovi sa spoljašnje strane **h** i **i** su na istome učvršćeni. Prenos snage vrši se od vratila **a** preko koturova **f**—**f'**, remena **m** i koturova **h**—**h'** na vrtilo **c** i od ovoga preko koturova **i**—**i'**, prema **n** i koturova **g**—**g'** na vrtilo **b** koje treba da se stavi u pogon.

Kod oblika izvođenja pogonskog me-

hanizma po sl. 2 raspored je sa otpustanjem od oblika izvođenja pogonskog mehanizma po sl. 1 tako podešen, da su na pogonskom i na povratnom vratilu **a** i **b** sa spoljašnje strane ležeći koturovi **f** i **g** i na međuvratilu **c** ležeći koturovi sa unutrašnje strane **h** i **i** učvršćeni, te se prema tome mogu pomerati unutrašnji koturovi **f** i **g** na pogonskom i na povratnom vratilu **a** i **b** i spoljašnji koturovi **h** i **i** na međuvratilu. Ovde su spoljašnji koturovi **h** i **i** na međuvratilu **c** zajedno vezani, a unutrašnji koturovi **f** i **g** pogonskog vratila i povratnog vratila podupiraju se uzajamno pomoću olučastog ležišta.

Kod oblika izvođenja po sl. 3 oba pokretna kupasta kotura **h** i **i** na međuvratilu **c** nisu vezani nepomično jedan sa drugim, nego su poduprti međusobno pomoću sredstva za gibanje, na primer opruge **p**. Cilj ovog rasporeda je da se izravnavaju eventualne dužinske razlike između oba remena, jer se usljed dejstva opruge duži remen zateže.

Kod sada opisanih oblika izvođenja može se obustaviti pogonski mehanizam pomeranjem unutrašnjih ili spoljašnjih koturova na vratilima **a** i **b** ili na vratilu **c**. Pomeranjem jedno za drugo vezanih ili jedno drugo podupirajućih pokretnih kupastih koturova do odgovarajućih učvršćenih kupastih koturova menja se prinudno razmak između ovih i to tako, da se jedan razmak povećava, dočim se drugi u istoj meri smanjuje ili obrnuto, tako da se menjaju na koturima i prečnici putanje remena **m** i **n**.

Radi povećanja područja regulisanja mogu se jedan za drugim i više takovih pogonskih mehanizama spojiti, ili se pak može u odgovarajućem smislu rasporediti veći red pari kupastih koturova.

Patentni zahtevi:

1. Pogonski mehanizam za bezstepenasto regulisanje prenosnog odnosa dvaju vratila paralelnih ili sa jednakim osovina ma sa prenosnim organima klinastog preseka, koji se sastoje iz četir para kupastih koturova sa po jednim učvršćenim i jednim aksijalno se pomerajućim kupastim koturom, od kojih su po jedan par kupastih koturova smešteni na pogonskom i na povratnom vratilu, a dva para kupastih koturova na jednom međuvratilu, naznačen time, što se radi promene prenosnog odnosa uvek samo dva, i to ili oba pokretna kotura na pogonskom i na povratnom vratilu (**a** i **b**), ili na međuvratilu (**c**) prinudno pomeraju, dočim se oba druga pokretna kotura automatski upostavljaju.

2. Pogonski mehanizam po zahtevu 1, naznačen time, što su oba pokretna kupasta kotura na pogonskom i na povratnom vratilu ili na međuvratilu radi upostavljanja prenosnog odnosa pogonskog mehanizma pomoću jednog jedinog organa za spajanje jedan za drugi vezani.

3. Pogonski mehanizam po zahtevima 1 i 2, naznačen time, što se oba kupasta kotura, koji se automatski upostavljaju, naslanjaju međusobno pomoću jedne opruge ili tome slično.

